Божхона кўмитаси томонидан 2023 йилнинг 1 ярим йиллиги давомида амалга оширилган ишлар

Ушбу даврда мамлакатимиз иктисодий хавфсизлигини таъминлаш, божхона тартиботларини соддалаштириш, Ўзбекистоннинг экспорт салохиятини янада оширишга қаратилган кенг қамровли ислохотлар амалга оширилди.

Хусусан, Давлатимиз рахбарининг **2022 йил 27 апрелдаги** "Божхона маъмуриятчилигини янада такомиллаштиришга доир кўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги Фармони божхона юк операцияларини рақамли трансформация килиш орқали **инсон омилини кескин қисқартириш,** божхона соҳасини **очиклик, шаффофлик** ҳамда **ишончлилик** тамойиллари асосида **коррупциядан холи** тизимга айлантиришда муҳим ўрин тутди.

Тадбиркорлик фаолиятини қўллаб-қувватлаш мақсадида 2023 йилнинг 1 ярим йиллигида 6,5 мингдан ортиқ ташқи иқтисодий фаолият қатнашчиларига 24,7 трлн сўм микдорида божхона тўловларидан имтиёз ва тариф преференциялари қўлланилди.

Ушбу давр мобайнида Давлат бюджетига 25,5 трлн сўм микдорида божхона тўловлари ундирилди.

Шунингдек, тадбиркорларга **4 трлн сўм микдоридаги** божхона тўловларини **кечиктириб тўлашга** рухсат берилди.

Имтиёз ва преференциялар, кечиктиришга рухсат берилган божхона тўловларининг микдори ўтган йилнинг шу даврига **нисбатан 11 фоиз**га ёки **2,9 трлн сўм**га **ошди.**

Тадбиркорларга берилаётган ушбу имтиёзлар уларнинг айланма маблағларини ортишига, янги иш ўринлари яратилиши хамда корхоналарнинг экспорт салохияти юксалишига хизмат қилмоқда.

Тизимда рақамли божхона тамойилини кенг жорий қилиш ҳамда тадбиркорларга қушимча қулайликлар яратиш мақсадида "Божхона туловларини кечиктириб ёки булиб тулаш", "Ташқи иқтисодий фаолият иштирокчиларининг пул маблағларини қайтариш" интерактив хизматлари амалиётга киритилди.

Божхона кўриги самарадорлигини ошириш мақсадида "**Божхона кўриги**" ахборот тизими ишлаб чиқилиб, амалиётга жорий этилди.

Тадбиркорларга сифатли божхона хизматларини кўрсатиш мақсадида ташқи иктисодий фаолият товарлар номенклатураси коди бўйича дастлабки қарор бериш жараёнлари рақамлаштирилиб, 2 170 та дастлабки қарорлар қабул қилинди;

Божхона органларига халқаро курьерлик жўнатмаларига оид электрон маълумотлар такдим этилишини таъминлаш максадида "Е-транзит" дастури доирасида "Е-тижорат" модули ишлаб чикилди.

Товарларни божхона экспертизасидан ўтказиш жараёнларини рақамлаштириш мақсадида, "Е-эксперт" ахборот тизими амалиётга жорий этилди.

Ўтган йилнинг шу даврига нисбатан ташқи савдо айланмаси 20 фоизга ёки 4 млрд долларга, ҳаракатланган автотранспорт ва темир йўл вагонлари сони 49 фоизга ёки 640 мингтага, йўловчилар сони 2,5 баробарга ёки 12,5 млн нафарга ортган бўлсада, соҳани рақамлаштириш ҳисобига:

- божхона расмийлаштируви вакти 2 баробарга кискарди
- импорт товарларининг **80 фоизи** ва экспорт товарларининг **89 фоизи** соддалаштирилган тартибда расмийлаштирилди.
- юк декларацияларини **инсон омилисиз автоматик** расмийлаштириш ҳажми **29 фоиз**га етказилиб, бу кўрсаткич экспортда **85 фоиз**ни ташкил қилмоқда.

Халқаро хуқуқий базани кенгайтириш борасида Хитой, Саудия Арабистони, Қатар ва Қирғиз Республикаси билан божхона соҳасига оид 4 та халқаро хужжатлар имзоланди;

Соҳага 2,8 млн долл. микдоридаги грантлар жалб қилиниб, божхона объектлари зарур назорат-техник воситалари билан таъминланди.

Хавфларни бошқариш ва яширин иқтисодиётга қарши курашиш, аҳоли соғлиги ва ҳавфсизлигини таъминлаш мақсадида:

божхона органлари томонидан ушбу даврда жами 9 915 та конунбузарлик холатлари аникланиб, 496 млрд сўмлик товарларнинг ноконуний айланмасига чек кўйилди.

632 млрд сўм қўшимча божхона тўловлари ундирилди.

Шунингдек, қарийб 205 кг гиёхвандлик воситалари, 124,5 минг дона кучли таъсир этувчи ва 2 206 дона психотроп моддалар, шунингдек, 441 дона ўқ, 643 дона гильза ва 12 дона қуроллар ушлаб қолинди.

Умумий қиймати **37,5 млрд сўмни ташкил этувчи, 1 млн.600 минг кути** тамаки махсулотларининг ноконуний айланмасига чек кўйилди.

Халқимизнинг бой маданий ва тарихий меросини асраб қолиш мақсадида **2 614 дона маданий бойликлар**нинг божхона чегаралари орқали ноқонуний олиб ўтилишининг олди олинди.

Шунингдек, божхона органлари томонидан худудларни ижтимоийиктисодий ривожлантириш, ахоли турмуш даражасини яхшилаш борасидаги амалий ишлар изчиллик билан давом эттирилмокда.

Хусусан, Тиббий-ижтимоий муассасаларнинг моддий-техник базаси ва инфратузилмасини яхшилаш мақсадида Тошкент шахри, Фарғона, Жиззах ва Сирдарё вилоятларидаги 6 та "Саховат" ва "Мурувват" интернат уйларида мукаммал таъмирлаш хамда реконструкция ишлари давом эттирилмокда.

Республикамиз микёсида қайта тикланувчи энергия манбалари жорий этилишини назорат қилиш йўналишида

Давлатимиз Рахбарининг **2023 йил 16 февралдаги 57-сон қарори** ижросини таъминлаш мақсадида:

Энергетика ва Қурилиш вазирликлари, Божхона қумитаси рахбарларидан иборат Республика штаби ҳамда қуёш панелларини ўрнатиш ишларини

мувофиклаштириш бўйича **божхона ходимларидан** иборат **ишчи гурухлари** ташкил этилиб, **37 мингга якин объектлар** мониторинг килинди.

Куёш панелларини ўрнатиш ва бу борада ҳаққоний ҳисоботлар юритилишини таъминлаш мақсадида божхона органлари томонидан "Яшил энергия" ахборот тизими ишлаб чиқилди.

Ушбу ахборот тизимида жорий йилда қуриб фойдаланишга топшириладиган куп қаватли уйлар, ижтимоий соха объектлари ва давлат идоралари бинолари, ахоли хонадонлари хамда тадбиркорлик субъектларининг бино ва иншоотларида бугунги кунга қадар ўрнатилган умумий қуввати 219,1 МВтни ташкил этувчи муқобил энергия манбалари тўғрисидаги маълумотлар қайд этилди.